

# STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI 2024/2025

**Škola:** 3. základní škola, Rakovník, Okružní 2331

**Školní rok:** 2024/2025

**Ředitel:** Mgr. Petr Steidl

**Školní poradenské pracoviště:** Mgr. Petra Týčová, výchovný poradce

Mgr. Renata Filipová, kariérový poradce, metodik  
prevence

Školní neúspěšnost je jevem, který vyžaduje individuální práci se žákem ve spolupráci s jeho rodinou. Na vzniku školní neúspěšnosti se podílí více faktorů, lze mezi ně řadit osobnost žáka (úroveň a struktura nadání, motivace k učení, emotivita, speciální vzdělávací potřeby, nízká odolnost vůči zátěži atd.), výkonnost ve škole, kulturní a rodinné prostředí (nepodnětné rodinné prostředí, ohrožení sociálně nežádoucími jevy atd.) .

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z vyhlášky č. 27/2016 sb. - Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

S žáky ohroženými školní neúspěšností pracuje školní poradenské pracoviště (dále ŠPP) ve spolupráci s pedagogickými pracovníky (zejména třídními učiteli) a zákonnými zástupci.

ŠPP ve spolupráci s třídními učiteli a vyučujícími jednotlivých předmětů zajišťuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami poskytování doporučených podpůrných opatření. Třídní učitelé vyhodnocují prospěch žáků ve třídě, u neprospívajících zjišťují příčinu neúspěchu.

#### **Neúspěchem ve škole mohou být ohroženy zejména:**

- žáci se speciálními vzdělávacími potřebami
- žáci při nástupu do 1. ročníku
- žáci, kteří přestoupili na 2. stupeň ZŠ
- žáci, kteří přešli z jiné ZŠ
- žáci s dlouhodobou nebo častou absencí
- žáci, u kterých nastala změna rodinné situace
- žáci, kteří neovládají český jazyk jako rodný jazyk a nástroj výuky (děti s odlišným mateřským jazykem)

#### **Znaky školního neúspěchu:**

- nepřipravenost na výuku
- neplnění povinností během vyučování
- žák odmítá doplňovat zameškané učivo
- zhoršený prospěch

- náročné chování ve výuce, o přestávkách i při mimoškolních aktivitách
- porušování školního řádu
- záškoláctví
- problematické postavení v třídním kolektivu

### **Co není školní neúspěch:**

- jednorázové nezvládnutí části učiva, jedna špatná známka mezi ostatními dobrými známkami

### **Prevence školního neúspěchu**

Na pedagogické radě školy je pravidelně vyhodnocována situace ve vzdělávání žáků ohrožených školním neúspěchem a všichni jsou s ní seznámeni.

Školní řád vymezuje zákonným zástupcům povinnost pravidelné kontroly prospěchu a docházky ve školním informačním systému Škola online. V případě výrazného zhoršení školního prospěchu jsou neprodleně informováni zákonní zástupci prostřednictvím třídních učitelů. Výchovný poradce spolu s třídním učitelem a vyučujícím daného předmětu projedná na schůzce ve škole se zákonnými zástupci studijní výsledky žáka a navrhne možnosti řešení. V případě potřeby či zájmu je nabídnuto neprospívajícímu žákovi a jeho zákonným zástupcům zprostředkování spolupráce s odborníky z PPP/SPC/SVP.

### **Problémy žáka ve vyučovací hodině**

- nerozumí výkladu
- neumí pracovat s učebnicemi a jinými texty
- nestíhá zapisovat podle výkladu
- nedokáže rozpoznat podstatu výkladu
- nesoustředí se
- opakovaně je při práci vyrušován spolužáky
- má potíže v komunikaci s vyučujícím
- nejeví zájem o výuku, odmítá nabízenou pomoc vyučujících

### **Problémy s domácí přípravou**

- nedostatečně rozvinutá poznávací a výkonová motivace
- nedostatek návyků pro samostudium (neumí vybrat důležité, učí se z paměti bez pochopení látky, nezvládá větší celky, nemá vytvořený systém učení apod.)

### **Ostatní problémy negativně ovlivňující studium**

- dlouhodobé zdravotní problémy
- změna bydliště, dojíždění
- problémy v rodině (rozchod rodičů, úmrtí jednoho z rodičů, špatná ekonomická situace rodiny)
- stres ze školní neúspěšnosti (snaha vyhnout se školnímu neúspěchu)
- útky před problémy
- problémy v sociálním prostředí vrstevníků (školní fobie)
- neodhalené nadání žáka (nuda ve škole)

### **Formy práce s neúspěšnými žáky**

Pro úspěšnost programu jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem a ŠPP, ke kterým zejména patří:

- snaha zachytit problém co nejdříve a odhalit příčiny neúspěšnosti
- úzká spolupráce s PPP/SPC/SVP a zákonnými zástupci
- uplatňování individuálního přístupu k žákům, respektování individuálního tempa a posilování motivace žáků
- nabídka individuální konzultace
- individualizace a diferenciací výuky
- hodnocení se zaměřuje na pozitivní výkony žáka, tím se podporuje poznávací, výkonová a sociální motivace
- užívání podpůrných aktivit - oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci - přehledy, tabulky, kalkulačky, PC - dle charakteru předmětu
- formativní hodnocení, vedení k sebehodnocení

### **Nástroje na koordinaci péče o žáky se SVP**

- **Doporučení z PPP/SPC (školské poradenské zařízení - ŠPZ)**
  - vyučující jsou seznámeni s doporučením školského poradenského zařízení pro vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
- **Individuální vzdělávací plán**
  - podpůrné opatření v rámci 3. - 5. stupně, na základě doporučení PPP po podpisu informovaného souhlasu zákonným zástupcem
- **Asistent pedagoga**
  - personální podpora daná doporučením PPP/SPC
- **Individuální výchovný program**
  - pro žáky s výchovnými obtížemi, ohrožené školním neúspěchem, záškoláctvím atd.  
Definuje úkoly pro všechny zúčastněné strany – žák, zákonní zástupci, škola

### **Nástup žáka do 1. ročníku**

#### **oblast prevence**

- co nejdelší dobrá motivace - zažívání příjemných věcí a úspěchu
- hodnocení žáků vzhledem k jejich osobnímu pokroku
- pokud žák začne selhávat, je třeba co nejdříve zjistit, proč selhává a podpořit ho
- komunikace s rodiči

#### **oblast intervence**

- úprava vyučovacích metod
- všechny postupy je vhodné vysvětlit rodičům, aby mohli podobně přistupovat k dětem při domácí přípravě na vyučování - zacílení na konkrétní problém
- přesná diagnostika problému - vyšetření v PPP/SPC

### **Přestup žáka na druhý stupeň**

- dopřát čas na adaptaci, podpora prostřednictvím adaptačního kurzu
- komunikace mezi učiteli 1. a 2. stupně
- spolupráce se ŠPP (výchovný poradce, metodik prevence)

### **Změna školy**

- změna školy znamená změnu školního vzdělávacího programu - soulad musí zajistit vyučující, neznamená to, že je povinností učitelů žáka vše doučit (za změnu školy je odpovědný zákonný zástupce), ale je vhodné žákovi vytvořit podpůrnou síť komunikace učitel - rodič - žák

### **Zvýšená absence**

- při dlouhodobé nemoci je třeba s rodinou žáka úzce spolupracovat, zajistit doplňování učiva, ulehčit návrat žáka po nemoci do školy - plán doplnění učiva a přezkoušení
- sledovat absenci žáka - zda krátkodobé absence z důvodu návštěvy lékaře, nevolností, rodinných důvodů atd. nejsou pravidelné v době, kdy se například píše test., kdy má být žák zkoušen, zda se nejedná o konkrétní dny v týdnu atd.

### **Změna situace v rodině**

- zákonnému zástupci v případě potřeby doporučit odbornou pomoc

### **Špatná sociální situace**

- zajistit, aby se žák nestal terčem posměchu, příp. vyčleňování
- řešit problém se zákonnými zástupci
- v případě přetrvávajících problémů kontaktovat příslušný OSPOD
- nabídka spolupráce s neziskovými organizacemi

### **Problémové chování, záškoláctví**

- společný postup pedagogů viz Preventivní program školy
- pokud nepomůže prevence, problémové chování řešit v souladu se školním řádem
- důsledné řešení projevů rizikového chování
- včasná intervence při zvýšené neomluvené i omluvené absenci
- spolupráce s externími spolupracovníky

### **Povinnosti pedagoga**

- podporovat rozvoj žáků a jejich vzdělání

- vytvářet zdravé klima ve třídě
- vzdělávat žáky dle jejich individuálního vývoje a potřeb
- nebýt lhostejný k projevům školního neúspěchu
- seznámit se se speciálními vzdělávacími potřebami žáků a pracovat podle doporučení ŠPZ a školního poradenského pracoviště
- v rámci podpůrných opatření spolupracovat s asistenty pedagoga

### **Povinnosti třídního učitele**

- na začátku školního roku informovat žáky i rodiče o postupu při řešení problémů ve škole (TU, metodik prevence, výchovný poradce, vedení školy) i mimo školu
- seznámit rodiče s průběhem školního roku (způsob zadávání domácí práce, plán akcí na školní rok, zápisy v třídní knize, třídní schůzky, konzultace)
- seznámit se se speciálními vzdělávacími potřebami žáků a pracovat podle doporučení ŠPZ a školního poradenského pracoviště, spolupracovat s dalšími vyučujícími
- tvorba a vyhodnocení IVP
- v rámci podpůrných opatření spolupracovat s asistenty pedagoga
- řeší projevy školního neúspěchu ve spolupráci s výchovným poradcem a metodikem prevence
- průběžně informuje žáky o jejich prospěchu
- pracuje s klimatem třídy

### **Ředitel školy**

- spolupracuje s metodikem prevence, výchovným poradcem, třídními učiteli a učiteli
- informuje se o prospěchu všech žáků na pedagogických radách

## Zákonní zástupci

- povinnost pravidelné kontroly prospěchu a docházky ve školním informačním systému Škola online
- v případě školního neúspěchu žáka spolupracují úzce s třídním učitelem, ostatními učiteli, metodikem prevence, výchovným poradcem, vedením školy
- spolupracují s PPP či jinými odbornými pracovišti

Při selhání všech výše uvedených podpůrných opatření je třeba zvážit opakování ročníku.

V Rakovníku dne 26. srpna 2024

Zpracovala: Mgr. Petra Týčová, výchovný poradce

Schválil: Mgr. Petr Steidl, ředitel školy